

CZUJNIE (20) *av*

czujnie (11), **czujno** (7), *czujnie a. czujno* (2); *czujnie Leop, Mącz, BielKron, Prot, ModrzBaz, StryjKron, Calep* (2); *czujno RejPs, RejJóz, RejZwierz, RejZwierc* (2), *GórnRozm*; *czujnie : czujno SkarŻyw* (3 : 1).

comp *czujni(e)j* (2).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI w.

1. *Uważnie, ostrożnie, przezornie, z dbałością, gorliwie, troskliwie, roztropnie, pilnie; vigilanter Mącz, Calep, Cn; expergite, vigilate Cn* (17) : Z którego porządku powołania y ten niemący pożytek przychodzi wpołpoltwie/ iż drudzy [...] za boiżnią będą iye tym czuyniey wystrzegąc pijánstwa *GroicPorz n4; Leop 4.Reg 11/6; Vigilanter, Czuynie/ pilnie/ ostrożnie/ pieczołowicie. Mącz 496a; Prot C4; ModrzBaz 95; Wszakże mym zdánim to fię właśnie o Kacermistrzách/ [...] á złe iády przekłētey náuki rossiewáiących/ rozumie: iż fię ich towárzyftwá ták czuyno y oftro ftrzec mamy SkarŻyw 59; Pilnował vrzędu fwego czuynie SkarŻyw 291; StryjKron 350; Calep 1123a.*

Zwrot: »czujno spać, śpiący« (5 : 1): *Dobry dzień panie Iozeph podobnos czuyno fpał Bom fłyżał zes fię wczora był barzo żafraował RejJóz 18; RejZwierz 3v; Abowiem kto chce prąwym rozumem fżáfowác/ Iuż tām trzebá czuyniey fpać á rzadko próznowác. RejWiz 6v; RejZwierc 120; Więc przywiedzieli zbrodniá do żimney o wody Stároftá/ iuż fię ftrzedz/ iuż czuyno fpać muśi. GórnRozm D2v; Calep 594b.*

Szeregi: »czujnie i pilnie« (1): *widząc ftárzy iego profty y gorący do Boskich rzeczy vmył/ wyfłał go [św. Antoniusza] do Koimbry gdzie doftawfzy požádánego pokoju/ czuynie y pilnie ná wfzeláką fię dofkonáłość cnot fług Bożych zbierał. SkarŻyw 542.*

»rządnie a czujnie« (1): *ktoregośmy cie [...] ná to kfięftwo Litewfkie obrali/ ná kthorym iefli fię rządnie á czuynie záchowáwác będyełz/ możełz porównác nie tylko s kfiążyty/ ále y s krolmi BielKron 403v.*

2. *Nie śpiąc, czuwając; expergite, vigilate, vigilanter Cn* (2) : *Y fen mi przydz nigdy niemoże przed ftáránim moim/ bo czuyno fiedzieć muffę nie ináčzey iáko płochy wrobl pod ftrzechą RejPs 148v; RejZwierc 171.*

3. *Czule, serdecznie, z uczuciem* (1) : *Czekałem tego czáfu ząwždy/ czuynie wzdycháiąc do ciebie. SkarŻyw 115.*

4. *[Donośnie: Nawiętfzy Gołąb Grzywacz y fmacznieyfzy/ Miedzy Gołąbmi y też naznácznieyfzy. Bo czuyno bazą [lege: barzo] rad po leśie huka/ Latwie go naydzie kto go iedno fżuka. CygMyśl B4v.]*

Synonimy: 1. ostrożnie, pieczołowicie, pilnie, rządnie.